

Recidiverende Otitis Media met Effusie bij jonge kinderen

M. Straetemans

Masja Straetemans
UMC St Radboud
Afdeling Epidemiologie en
Biostatistiek HP 252
Postbus 9101
6500 HB Nijmegen

Vooraf bij kinderen met recidiverende of persisterende Otitis Media met Effusie (OME) komen de nadelige effecten van OME naar voren. Het is daarom belangrijk kinderen die gevoelig zijn voor het ontwikkelen van recidiverende en/of persisterende OME in een vroeg stadium te kunnen onderscheiden van de totale groep kinderen met OME. Gebaseerd op het ontwikkelde model voor de etiopathogenese van OME, zoals beschreven in dit proefschrift, werd de volgende onderzoekshypothese opgesteld: kinderen met recidiverende OME hebben, in vergelijking met hun leeftijdsgenoten zonder recidieven, een verminderde systemische immunologische afweerreactie al of niet in combinatie met een inadequaat buis van Eustachius functie.

Om deze hypothese te toetsen werd een prospectief cohort onderzoek opgezet bij kinderen tussen 2 en 7 jaar die door een huisarts naar één van de deelnemende ziekenhuizen waren verwezen, na een eerste klinische OME episode van minstens drie maanden. Bij alle deelnemende kinderen werden bij aanvang van de studie bilateraal trommelvliesbuisjes geplaatst en werd bloed verzameld. Controlebezoeken vonden één week na het plaatsen van de trommelvliesbuisjes en vervolgens driemaandelijks plaats. Tijdens deze controlebezoeken voerde een KNO-arts otomicroscopie uit om de functionaliteit van de trommelvliesbuisjes vast te stellen, dan wel om na extrusie van het buisje het eventueel hernieuwde optreden van OME vast te stellen. In oren met doorgankelijke trommelvliesbuisjes werden functietesten van de buis van Eustachius uitgevoerd. De follow-up-periode (per oor) voor het bestuderen van recidiverende OME startte op het moment dat uitstoting van het trommelvliesbuisje was vastgesteld. Het einde van de follow-up periode werd bereikt op het moment dat OME werd gediagnosticeerd óf indien 6 maanden waren verstreken na de vaststelling van uitstoting van het buisje óf indien de vooraf bepaalde einddatum van de studie werd bereikt.

Er waren geen verschillen in de uitslagen van de buis van Eustachius functietesten tussen oren met en zonder recidiverende OME. De onderzoeksresultaten met betrekking tot de rol van het immuunsysteem in de etiopathogenese van recidiverende OME suggereren dat immunoglobulines slechts een beperkte rol spelen. De bevindingen met betrekking tot serum mannose-bindend lectineconcentraties en Fc-gamma-receptoren geven echter interessante aanwijzingen over de ontstaansmechanismen van recidiverende OME bij kinderen. In dit proefschrift werd tevens het preventieve effect van pneumokokkenvaccinatie tegen acute otitis media (AOM) beschreven. De resultaten van een systematische review van 11 trials naar het effect van pneumokokkenvaccinatie tonen aan dat pneumokokkenvaccinatie een beperkte bescherming biedt tegen AOM. Secundaire analyse van de gegevens van de Finse Otitis Media Vaccinatie trial toonden een beperkt, niet significant, beschermend effect van vaccinatie op de frequentie van OME.

Gebaseerd op de resultaten van twee studies naar de mogelijke associatie tussen verschillende geboortekennmerken en het optreden van OME en AOM wordt geconcludeerd dat geboortekennmerken niet kunnen voorspellen welke kinderen een verhoogd risico hebben op recidiverende OME. Op grond van het onderzoek wordt gesuggereerd dat de ontwikkeling van dubbelzijdige recidiverende OME wordt beïnvloed door een combinatie van een verminderde immunologische afweerreactie én het disfunctioneren van de buis van Eustachius. Dit proefschrift heeft nog geen afdoende instrumenten opgeleverd voor de praktijk, waarmee kinderen met een verhoogde kans op het recidiveren van OME geïdentificeerd kunnen worden. Verder onderzoek is nodig.

Samenvatting van het proefschrift 'Recurrence of Otitis Media with Effusion in young children'

M. Straetemans

Verdedigd op 3 juni 2004 te Nijmegen

Promotores: Prof. dr. G.A. Zielhuis,

Prof. dr. K. Graamans